

نقش پرستار در کنترل عفونت بیمارستانی

علی حاجی فرد^۱، ایرج شهرکی^۲

۱. کارشناسی پرستاری، فارغ التحصیل دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران

۲. کارشناس ارشد پرستاری، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران

چکیده

مقدمه: عفونت بیمارستانی به عفونتی گفته می شود که بیمار در دو روز اول بستری یا در طول سه روز پس از ترخیص بدون داشتن علائم قبلی مبنی بر عفونت، از خود بروز می دهد. این عفونت ها از طریق مختلف افراد بستری در بیمارستان را درگیر کنند و سبب ایجاد اختلال در روند بهبودی و درمان شوند. پرستاران با نقش ویژه خود در روند مراقبتی و با تکیه بر علم و دانش و مهارت های خود می توانند نقش بسزایی در کاهش ابتلا بیماران به عفونت ها داشته باشند.

روش تحقیق: اطلاعات مربوطه از پایگاه های اطلاعاتی Pub med، Google scholar جستجو شد. و تجزیه و تحلیل داده ها به صورت کیفی انجام شد.

یافته: هدف اصلی در فرآیند کنترل عفونت کاهش میزان ابتلا بیماران بستری در بیمارستان به انواع عفونت های اکتسابی از بیمارستان می باشد که رسیدن به این هدف بدون توجه ویژه به نقش پرستاران در امر مراقبت و حفاظت از بیماران میسر نخواهد بود تمام بیماران بستری در بیمارستان از جهت جلوگیری از ابتلا آنان به عفونت، مورد توجه می باشند اما بیماران دارای سوختگی های وسیع، بیماران مسن، بیماران دارای سیستم ایمنی ضعیف، بیماران دیابتی در الویت های بالایی به جهت خطر بالا ابتلا آنان به عفونت ها قرار دارند. پرستاران با شناخت راه های انتقال، میکروارگانیسم های دخیل در بروز این عفونت ها، در کنار علم و تجربه و مهارت های بالینی خود می توانند با مداخلات انجام شده میزان ابتلای بیماران به انواع عفونت های اکتسابی به میزان چشمگیری کاهش دهند.

نتیجه: با توجه به حقوق بیماران بستری در بیمارستان مبنی بر در نظر گرفته شدن اصل ایمنی آنان باید این اصل مورد توجه قرار گرفته و راهکارهای عملی در جهت محافظت بیماران از ابتلا به عفونت های بیمارستانی صورت پذیرد. و آموزش های مداوم جهت بروز نمودن دانش پرستاران در امر مراقبت و کنترل عفونت بیماران هم باید مورد توجه قرار گیرد.

کلیدواژگان: کنترل عفونت، بیمارستان، پرستار، میکروارگانیسم

مقدمه

استفاده از روش های درمانی و تشخیصی تهاجمی و استفاده از داروهای سرکوب کننده سیستم ایمنی بیماران را مستعد ابتلا به انواع عفونت های بیمارستانی می گردانند. عفونت بیمارستانی به عفونتی گفته می شود که بیمار در دو روز اول بستری یا در طول سه روز پس از ترخیص بدون داشتن علائم قبلی مبنی بر عفونت، از خود بروز می دهد. به طور کلی عوامل مختلفی در بروز عفونت های بیمارستانی دخیل هستند که از مهم ترین آنان می توانیم به استفاده از کاتترهای وریدی، ساکشن و لوله تراشه، استفاده از داروهای سرکوب کننده عفونت، سابقه جراحی قبلی یا انجام عمل جراحی در طول مدت بستری اشاره نمود. به دلیل دخیل بودن معیار میزان ابتلا بیماران به عفونت های بیمارستانی در طول مدت بستری در رتبه بندی کیفیت و ایمنی خدمات بیمارستانی، توجه به آن از اهمیت بالایی برخوردار می باشد. ابتلا به عفونت های بیمارستانی میزان اقامت بیماران را در بیمارستان ها زیاده تر می کند و به همین دلیل میزان هزینه های درمانی را افزایش می دهند. علاوه بر آن، ابتلا به عفونت های بیمارستانی روند بهبودی را در بیماران به تاخیر می اندازد.

یافته

تمامی بیماران بستری در بخش های بیمارستانی در معرض خطر ابتلا به عفونت های بیمارستانی قرار دارند اما بیماران بستری در بخش های مراقبت های ویژه، بیماران دارای سوختگی های وسیع، بیماران مسن، بیماران دارای سیستم ایمنی ضعیف، بیماران دیابتی در معرض ابتلا بیشتری نسبت به سایرین به انواع عفونت های بیمارستانی می باشند. پرستاران نقش ویژه ای در محافظت از بیماران در برابر ابتلا به عفونت های بیمارستانی را دارند. پرستاران باید از اطلاعات کافی درمورد مسائل بهداشتی، کنترل عفونت برخوردار باشند و روش های پیشگیری از آن ها را داشته باشند و از مهارت های بالینی کافی در مورد راهکارهای جلوگیری از ابتلا به عفونت ها را در بخش های بیمارستانی برخوردار باشند.

راهای انتقال عفونت در بیمارستان را به طور کلی می توان شامل ۵ مورد دانست :

(۱) انتقال از طریق تماس: تماس، شایع ترین و مهم ترین راه انتقال عفونت های بیمارستانی به شمار می آید و به سه زیرگروه تقسیم می شوند:

تماس مستقیم؛ از یک فرد به فرد دیگر و آلوده شدن با خون و ترشحات بیمار

تماس غیرمستقیم؛ تماس با شیء واسطه آلوده (وسایل، سوزن، پانسمان و دستکش و ...)

قطره شده توسط فرد حین عطسه، سرفه و صحبت کردن، حین ساکشن کردن یا برونکوسکوپی و مواجهه با ملتحمه و مخاط بینی یا دهان

(۲) انتقال از طریق هوا

(۳) انتقال از طریق وسیله مشترک آلوده مانند غذا، آب، داروها و تجهیزات و وسایل آلوده

۴) انتقال از طریق ناقلین مانند پشه، مگس و موش که اهمیت چندانی در انتقال عفونت های بیمارستانی ندارد.

۵) سطوح محیطی که به شکل صحیح گندزدایی نشده است

که در تمام این موارد پرستار می توان با دانش و مهارت و علم خود نقش بسزایی در شناسایی، مداخله و حذف عوامل و شرایط ایجاد کننده عفونت داشته باشد و میزان ابتلا بیماران را به طور چشمگیری کاهش دهد. تعداد بالایی از عفونت های بیمارستانی توسط باکتری ها ایجاد می گردد. عوامل قارچی، ویروسی یا پروتوزوا دخالت کمتری دارند. به طور کلی در اکثر عفونت های بیمارستانی میکروارگانیسم های اشاره شده، مسئول موارد عفونت هستند: استافیلوکوک کواگولاز منفی، استافیلوکوک کواگولاز مثبت، استرپتوکوک پنومونیه، آنتروکوک، آنتروباکتریاسه ها از جمله سراشیا، [کلبسیلا](#) پنومونیه، اشرشیاکلی، سیتروباکتر و میکروارگانیسم های دیگری چون موراکسلا و سودوموناس آئروژینوزا و گونه های پروتئوس و قارچ ها بخصوص کاندیدا که هر یک از این موارد ممکن است در شرایط خاصی و در ارگان های خاصی بیشتر منجر به عفونت شوند. استفاده گسترده از آنتی بیوتیک های وسیع الطیف در محیط بیمارستان، باعث ظهور ارگانیسم های جدیدتر مانند آسیتوباکتر بومانی شده است.

نتیجه

هدف از بررسی نقش پرستاران در کنترل عفونت های بیمارستانی، پیشگیری و به حداقل رساندن انتقال عوامل ایجاد کننده بیماری مانند ویروس ها، قارچ ها و باکتری ها با استفاده از عمل و تجربه و مهارت پرستاران در محیط بیمارستانی می باشد و در نتیجه رسیدن به اهدافی مانند کاهش موارد عفونت های بیمارستانی، کاهش هزینه درمان، کاهش تعداد روزهای بستری بیماران، پیشگیری از بروز و انتشار عوامل عفونت زا در بیمارستان ها و مراکز درمانی و سطح جامعه می باشد.

منابع؛

1. Faraji R, Mirzaei S, Eftekhari A, Lahiji AP, Bamakan MH, Rad HK. A study of nurses' observance rate of hygienic principles and nosocomial infections control. Int. j. res. med. appl. sci. 2016; 4(4):1163- 1171.
2. Aslesh OP, Ubaid NP, Nagaraja SB, Shewade HD, Padmanabhan KV, Naik BR, et al. Compliance with infection control practices in sputum microscopy centres: a study from Kerala, India. Public Health Action. 2015;5(4):255-60. doi. 10.5588/pha. 15.0053
3. Sadule-Rios N, Aguilera G. Nurses' perceptions of reasons for persistent low rates in hand hygiene compliance. Intensive Crit Care Nurs. 2017;42:17-21. doi. 10.1016/j.iccn.2017.02.005.
4. Chegini Z, Jafari Koshki T, Kheiri M, Behforoz A, Aliyari S, Mitra U, Islam SM. Missed nursing care and related factors in Iranian hospitals: A cross sectional survey. Journal of nursing management. 2020 Nov;28(8):2205-15. [Persian]
5. Ebadi J, Najafi E, Aghamohammadi V, Saeedi S, Nasiri K. Missed Nursing Care and Its Related Factors in Ardabil and Khalkhal Educational and Medical Centers in 2020. Journal of Health and Care. 2021;23(1):78-87 [Persian]
6. Abbaszadeh A, Abdi A. Nursing shortage challenge: A Serious threat for the Health System: A Review Study. Comm Health J. 2015;9(1):37-47

Abstract

introduction; Nosocomial infection is defined as an infection that the patient develops during the first two days of hospitalization or within three days after discharge without having previous symptoms of infection. These infections involve people hospitalized in different ways and cause disruption in the recovery and treatment process. Nurses with their special role in the care process and relying on their science and knowledge and skills can play a significant role in reducing patients' infections.

research method; Relevant information was searched from Pub med, Google scholar databases. And data analysis was done qualitatively.

found; The main goal in the process of infection control is to reduce the rate of hospital-acquired patients, which cannot be achieved without paying special attention to the role of nurses in the care and protection of patients. All hospitalized patients are considered in order to prevent them from getting infections, but patients with extensive burns, elderly patients, patients with weak immune systems, diabetic patients are given high priority because of their high risk of getting infections. have By knowing the ways of transmission, microorganisms involved in the occurrence of these infections, along with their knowledge, experience and clinical skills, nurses can significantly reduce the rate of patients suffering from acquired infections with the interventions.

result; Considering the rights of hospitalized patients that their safety principle should be taken into consideration, this principle should be taken into consideration and practical solutions should be implemented to protect patients from hospital infections. And continuous trainings to improve the knowledge of nurses in the care and control of infection of patients should be taken into consideration.

keywords; Infection control, hospital, nurse, microorganism